

Generelt om utredningen

Faglig råd TIP er svært fornøyd med at det foreligger en grundig gjennomgang av norsk fag- og yrkesopplæring. Utredningen vil være et viktig grunnlag for tiltak for å heve kvaliteten på norsk fag- og yrkesopplæring.

Det norske fag- og yrkesopplæringssystemet er basert på et partssamarbeid og vil bare kunne driftes og utvikles gjennom en videreføring og styrking av dette samarbeidet. De faglige rådernes arbeid er i denne sammenheng sentralt.

For norske bedrifter er dyktige fagarbeidere avgjørende for verdiskapningen i Norge, og vil fortsatt være det. For at bedriftene skal ha dette konkurransefortrinnet er det derfor av stor betydning av fag- og yrkesopplæringssystemet også holder et faglig høyt internasjonalt nivå og at den oppleves som en attraktiv vei for norsk ungdom.

Norske virksomheter har påtatt seg et betydelig opplæringsansvar, som er med på å bidra til å sikre en høy kvalitet på fag- og yrkesopplæringen. En av forutsetningene for at dette har lyktes så bra er tilskuddet som blir gitt til lærebedriftene. Det er derfor avgjørende at tilskuddsatsen til lærebedriftene blir justert.

NOU 2008:18 ble skrevet og avgitt før finanskrisen.

De konsekvensene vi nå ser og som direkte også sannsynligvis vil påvirke fag- og yrkesopplæringen med hensyn til antall læreplasser gjør at en ytterligere justering av tilskuddet til lærebedriftene kan være ett av flere tiltak som settes inn for å motvirke en slik utvikling.

Utredningen inneholder 81 forslag til tiltak. Det er viktig å se tiltakene mer som en handlingsplan for utvikling på kort og lang sikt, der enkelte områder må løftes fram umiddelbart. Man bør derfor ikke se seg blind på mengden av forslag, men se hvordan forslagene utfyller hverandre som nødvendige tiltak for en samlet og ønsket effekt over tid.

Gjennomføring

En ofte sitert utfordring i yrkesutdanningen med hensyn til frafall er teoritretthet blant elevene. Vi mener at å redusere mengden teori er en lite farbar vei. Industrien i Norge blir stadig mer høyteknologisk og kravene til teorikunnskap blant arbeidstakerne vil bare øke. Faglig råd TIP mener at teorien heller bør yrkesrettes i større grad. For eksempel kan det være mer nyttig for elevene å lese engelske manualer som er relevant for deres fag når de skal lære engelsk, i stedet for å lese Shakespare.

Faglig råd TIP støtter utvalgets forslag om å opprette et nasjonalt senter for karriereveiledning. Det vil lette tilgangen på relevant informasjon når innsatsen kan rettes mot en instans. Faglig råd støtter også utvalgets forslag hva angår kompetansekrav for å arbeide som utdannings- og yrkesrådgivere i grunnskolen og videregående opplæring og ved karrieresentre.

Utvikling av et forpliktende kvalitetsutviklingssystem for fag- og yrkesopplæringen

Faglig råd TIP støtter forslaget om at det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet for fag- og yrkesopplæringen bygges ut på en måte som er relevant for fag- og yrkesopplæringen. Arbeidet bør skje i samarbeid mellom nasjonale myndigheter, skoleeiere og partene i arbeidslivet.

Det må åpnes for å kunne gjøre endringer i selve læreplanene i faget uten at det behøver å ta for lang tid og uten at det må gjennom en "ny reform". I tillegg at det må være mulig å gjøre endringer i selve tilbudsstrukturen i Kunnskapsløftet gjennom for eksempel muligheten for "kryssløp" mellom utdanningsprogram (gå fra Vg1 i et utdanningsprogram til Vg2 i et annet utdanningsprogram), etablering av nye fag etc.

Det er viktig å få på plass faste ordninger med fast finansiering for lærere i yrkesopplæringen. Både utstyrssituasjonen og kunnskapen bedriftene bruker i sitt arbeid endrer seg stadig, og det er viktig at lærerne er oppdatert på hva som skjer ute i arbeidslivet. Dette er viktig både for elevenes læringsutbytte og motivasjon. Det er også behov for at disse ordningene gjelder for instruktører i bedrift. Deres pedagogiske egenskaper har mye å si for elevenes læringsutbytte.

Forskning og statistikk

TIP støtter utvalgets innstilling på forskning og statistikk og dette blir et viktig fremtidig satsingsområde.

Overgang fra fagbrev til fagskolen og høyere utdanning

TIP er tilfreds med at utvalget forslår konkrete tiltak for å lette overgangen mellom utdanningsnivåer. At det nå tas ytterligere skritt for å skape karriereveier for faglærte, ikke bar mot fagskole men også direkte til høyskole/universitet. Y-veien er et positivt og vellykket resultat av dette

Utstyr

Faglig råd TIP støtter forslaget om at Fylkeskommunene skal utarbeide oversikt over utstyrssituasjonen ved yrkesutdanningen i sitt fylke. Det er et utbredt problem med skoler som har utstyr fra 50- og 60-tallet, som er helt utdatert med hensyn til moderne industribedrifter. Det fører både til at elevene mister motivasjon, og at det de lærer på skolen er lite relevant for den virkeligheten de møter i arbeidslivet. Fylkeskommunene må ansvarliggjøres med hensyn til utstyrssituasjonen i sitt fylke. Når vi har fått en nasjonal oversikt over utstyrssituasjonen i yrkesutdanningen, må tilstrekkelige tiltak settes i verk for å møte eventuelle mangler.

Justering av lærlingtilskuddet

Faglig råd TIP er enig i at lærlingtilskuddet bør justeres (også omtalt under innledningen).